Ч. 43 (11.297). Львів, субота 25. лютого 1928. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Рік XLVI

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОПУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

18 Всі українці голосують на одиноку правдиво національну українську листу 18

Останнє напруження.

Львів, 24. лютого 1928

Вже лише тиждень ділить нас від дня виборів, від дня, який буде нашим іспитом зрілости, проявом нашої сили або нашого безсилля. Тут йде не лише про мандат, про додатній вислід виборів, але про нашу організаційну здатність, про національну і громадянську свідомість, про нашу силу. Чим ми є, чого бажаємо, в якому напрямку йдуть наші змагання, — ось що ми маємо шляхом виборчого акту наглядно виявити в дні 4. березня.

Ще тільки тиждень! Не три чи два місяці, не місяць, лише тиждень, останній тиждень. Ми бачимо, як наші противники розвивають живу діяльність, як вони розщибаються по всім усюдам, як усякими способами намагаються захопити виборців у свої сіти, щоби тільки пофальшувати волю народа, щоби насильно загарбати тим чи іншим способом українські мандати.

По всій українській території під Польщею ганяються як скажені виборчі гієни, дезорієнтують виборців, обіцюють золоті гори, погрожують, лякають, тероризують. Всі засоби у них є добрі, що ведуть до цілн. А одночасно наша освідомлююча праця зустрічає непоборні перепони. Вся проурядова машина працює проти нас. Агітація за проурядовою „одинкою" приймає апокаліптичні розміри. Зявляється дух Баденія. Також конкуренційні партії не лишаються позаду. Вони їздять на конику нечуваної демагогії. Так нпр. один з головних кандидатів в національно загроженій окрузі поборює не проурядову „одинку", не унсівців, не пястівців, тільки 18-ку. І то чим поборює? Антисемітизмом і то в той спосіб, що на вічах відчитує селянам кандидатський список 17-ки (райхівців) і переконує селян, що це листа Обеднання, яке — мовляв — за великі гроші жидам запродало українське селянство. Взагалі антисемітизм, і то антисемітизм бездумний, демагогічно-підюджуючий, нікчемний, просто зоольогічний став підчас виборів модним у тих партій, що називають себе поступовими, лівими і соціялістичними. 18-ку поборюють антисемітськими „аргументами" проурядові „одинковичі" (читай кременецьку відозву „Безпартійного Бльоку співпраці з урядом"), варшавські голованці з „Української Ниви", унсівці, а до цеї компанії приєднаються і соціялісти-радикали.

В своїм часі голова соц.-радикальної партії д-р Лев Бачинський помістив у райхівській „Хвилі" оду в честь гармонійного співжиття між українськими і жидівськими (sic!) хліборобами, осуджуючи „писанину газетярів", а нині його партійні товариші заводять дикий антисемітський танець, потаємно піддержуючи звязок з Ерліхами (Бунд) і Ліберманами (ППС).

Словом усі земні сили спрягаються, щоби концентричним наступом завдати рішаючий удар Обеднанню. Не згадуємо вже про всякі провокації, підступи, фальші і насильства. А щож ми? Наш інтелігентний загал зі стоїчним спокоєм дивиться на все те і байдужно похитує головою, або безрадно розводить руками, мовляв: „щож я буду бідний діяв?".

Де виборчої акції, до того великого іспиту, який за тиждень складатиме весь український нарід, уся народня маса, наша інтелігенція (не лише сурдутова, але інтелігенція взагалі) ставиться байдуже, пасивно, як не негативно — так немов би то йшло про якусь далеку справу, китайську чи африканську, а не про нас самих. Адже тут „nostra res agitur", адже тут „важеться вся доля величезної війни" (кажучи словами Франка), адже такий чи інший вислід виборів матиме величезний вплив на дальший хід подій, адже з нього робитимуть висновки не лише ми і наші противники, але цілий світ.

Досі на виборчому фронті в нас працювали лише одиниці. До деякої міри це навіть зрозуміле, коли мати на увазі предовгий, тримісячний період виборчої акції. Але тепер, коли перед нами лишається вже лише тиждень виборчої акції, коли він вимагає великого вкладу праці, коли імперативно він ставить домагання введення в освідомлюючо-агітаційну і технічно-підготовчу акцію якнайбільшої кількости людей, дальша відчуженість булаб не лише незрозуміла, але просто злочинна. Таж саме тепер треба здобутися на останнє напруження, треба великої жертвенности і посвяти, треба проявити maximum зацікавлення, розуму й енергії, треба виявити чутке громадянське сумління, щоби загальна справа не понесла втрат.

В першу чергу мусять бути поставлені вимоги до кандидатів, з яких деякі обмежилися до фігурування на виборчих списках. Отже всі кандидати на виборчий фронт. У другу чергу вся інтелігенція, всі свідомі громадяни до праці, кожний в своїм крузі ділання, в своїй місцевости, в своїм повіті, в своїй окрузі.

Віримо, що наш свідомий загал, що наша народницька інтелігенція подвоїть свої сили і стане на чолі виборчої фаланги з вірою в слушність справи, за яку йде боротьба, з певністю побіди.

З тихої волинської сторони.

Розбивачі мандатів. — Ганебна спілка. — Упадок Сель-Роба. — „Одинка" і П ст-теліти. — Жидівська єдність. — Ситуація в округах: Луцьк, Кремінець і Ковель.

(Від нашого кореспондента.)

II.

Луцьк-Кремінець, половина лютого 1928.

Ганьба спілки галицьких радикалів із групою (буквально: трійцею) луцьких „безпартійних" полягає у тому, що ця спілка позбавлена однаково всякого 1) ідейного ґрунту, що й 2) тактичного глузду, і то однаково під кутом загально-національних інтересів, що вузько-партійних радикальних. Просто годі зрозуміти, що кермувало авторами тої спілки в отій їх роботі. І при всій найкращій волі і при бажанні цілком обєктивно, зовсім незалежно від особистої партійної приналежности та всяких симпатій-антипатій, розглядати цей вчинок радикалів їх власними очима — всетаки не можна інакше назвати цього вчинку, як непотрібним, безглуздим, злочинним розбиванням фронту з опоганенням і заплямленням по віки-вічні цілої ідеольогії і дискредитацією всієї політичної зрілости радикальної партії. Аналізуючи цю спілку докладніше, стає сором за радикалів, — який дурман запаморочив їх нинішніх проводирів, як далеко вони в своєму дурмані забрили!..

Бльок львівських радикалів і луцьких „безпартійних" формально виглядає ось як: в двох волинських округах, Луцьк-Рівне та Кремінець-Дубно зголошено спільну листу ч. 22 до сойму та сенату, при чому в усіх тих трьох листах (двох окружних соймових і одній сенатській) перепаітається тих самих пять названих: Луцьк: 1) Власовський („безп."), 2) Нівинський (рад.), 3) Бондарук („безп."); Кремінець: 1) Жук (рад.), 2) Нівинський (рад.); сенат: 1) Бондарук, 2) Петрівський (безп.). У 23. ч. „Нового Часу" з 17. ц. м. у статті п. Гладкого п. н. „Двоголова спілка" подано жмінку біографічних даних про згаданих трьох „безпартійних", нинішніх союзників радикалів. Я повторю лише що — найголовніше та доповню короткою характеристикою кожного з тої пятки і — деякими деталями зза кулїс нинішніх виборів — воно, гадаю, усе вкупі найкраще докаже, що „22-ка" на Волині є для радикалів стидом і ганьбою.

До виборів на Волині були три радикали: пп. Жук у Кремінці, Гладкий у Луцьку і Нівинський у Здолбунові. В необовязуючих розмовах про бльок УНДО, Сель-Союза і радикалів на Волині говорилося з самого початку про запевнення мандатів пп. Жукові й Гладкому (про якісь обовязуючі та офіціяльні розмови трудно казати, бо, як з ревеляцій „Хто винен?" вже всім відомо, до офіціяльних розмов про кандидатські листи взагалі не дійшло). Це було по справедливости, бо п. Жук це один із найактивніших громадських діячів на Кременеччині, а п. Гладкий у Луцьку. Коли до бльоку з радикалами не дійшло в Галичині, справа такого бльоку на Волині оставала все ще актуальною. Підставою для бльоку були: 1) повна відсутність партійної диференціяції у масах та брак місцевих суто партійних якихнебудь організацій і 2) тісний персональний звязок названих волинських радикалів із тамошніми нерадикалами (про аргумент потреби оборони загроженого українського стану посідання вже навіть не згадую, бо це, мовляв, „лірика"!). На доказ першого факту наведу, що п. Гр. Гладкий, радикал, був є редактором єдиної на Волині української газети „Українська Громада", якої видавцем є б. сенатор М. Черкавський, заст. голови УНДО, а радикал Жук є повітовим інструктором кременецької „Просвіти", якої головою був уплинт п. Козубський а нині є тойже уплинт п. М. Черкавський! На ґрунті реальної роботи ніколи між цими діячами не приходило до жадної суперечки з якихось партійних мотивів. І ясно, всі вони три заздалегідь готовилися до спільної виборчої кампанії. Очевидно, що оба ті волинські радикали були задекларованими прихильниками виборчого бльоку на Волині і цей свій погляд заступали недвозначно перед своєю парт. управою у Львові. Ріжниця між ними була хіба та, що п. Гладкий, як людина більш імпульсивна, їздив у цій справі до Львова частіше й боронив свого погляду більше рішуче. Пан Жук, людина чесна й роботяща, яка витерпіла чимало від б. кременецького старости Робакевича (інша річ, що цим переслідуванням п. Жук завдячує немало свою популярність!), — зате сентиментальна і мягка: відповідно до цих прикмет своєї вдачі п. Жук приходив більше до п. М. Черкавського і ронив сльози: що йому, мовляв, робить, — жаль і з товаришами зі Львова рвати і з Михайлом Степановичем розходитися! Щодо п. Нівинського, то він ніколи посольських амбіцій і не мав. Фама несе, що розпалила їх у ньому його жінка, Галина Журба, яка задумала собі находити накладця для своїх романів — акурат у посольській гажі чоловіка! А що при концепції широкого бльоку справді не було місця для п. Нівинського, що мабуть навіть і його жінка розуміла, то п. Нівинський став одиним волинським радикальним речником окремої радикальної листи! І його голос у Львові побідив! Побідила пані Галина! Що однак радикалів для окружних волинських лист було замало, радикальний Львів подбав за спільників. І найшов їх в особах пп. Власовського, Петраківського і Бондарука. Пан Власовський, б. директор гімназії, тепер управитель української бурси в Луцьку, є зразком спантеличеного волинського інтелігента, який лучить у собі по міщецьки наївність з рафінованістю у політ. тактиці і найбільш суперечні віззвання ідеольогічні. Він — ще в 1913 році дістав 800 рб. нагороди за конкурсову славословну брошуру в честь династії Романових з приводу її 300-ліття, і по нинішній день він чистокровний русофіл; але одночасно він пропагатор української націоналістичної лінії у церковній справі (боротьба за українізацію і демократизацію православної церкви) і поруч з українським парляментаризмом він безперечний — соціялістичний „рукавиць"!! Інша річ, що з соціялізмом він абсолютно нічогісінько спільного не має. Всетаки до бльоку „18-ки" не приступив тому, що „УНДО занадто негативно ставиться до Радянської України". Визнаємо, що радикали не знайшли в ньому під цим оглядом жадних сумнівів і що особисто-ідейні кваліфікації п. Власовського

то теж саме вдоволили львівських радикальних принципіялістів. Петраківський знову інший тип: це тип волинського угодовця. Досить одного: він є директором польської кооперативи „Рольнік" і й. „куратор вознювин" (теж посла!), постійний і послідовний маніфестатор ідеї „братання" на всіх можливих парадах і „овентах пародових". **Готов був приступити до бльоку 18-ки, жадав зате для себе першого місця на сенатській листі і ще чогось іншого, чого бльок принціпіяльно не міг йому дати. Коли ж нині він отримав від радикалів вище 2. місце на сен. листі (цілком непевне), то треба думати, що дістав те щось друге...** Пан Бондарук, співробітник з Власовським у Церковному Комітеті і з Петраківським у луцькій „Просвіті" та з обома ними у соймикові, є не рідний терціюс у тій трійці... Мали ще львівські радикали на оці втягти до спілки п. С. Підгірського. Але він, після довшої внутрішньої боротьби, таки видно не рішився стати на одну дошку з Власовським і Петраківським проти бльоку і зголосив акцес до 18-ки, ось так Ковель остав поза радикальними комбінаціями.

При такій ситуації, найбільше, видко, „чесний з собою" Гр. Гладкий не підпорядкувався львівському диктатові і приступив до 18-ки, за що вдостоївся від своїх довголітніх партійних товаришів вульгарної лайки, питомої ужо для „Громадського Голосу". Зате з Галичини посунули на поміч 22-ці самі „радикальні дуби": Шекерик-Доників у червоних (які на ярмарках у Лапівцях Білозірці та Вишгородку викликували справді „немалий подив"!), д-р Когут з імпонуючою бородою і пані Блажкевичева — жінка-агітатор, словом, сама сенсація для Волині, сама еліта. Повели вони агітацію звичайно, скрайною демагогією, накидуючися головним чином на УНДО і 18-ку, та делікатно проминаючи польську „одинку" і „20-ку" москалів. Очевидно, що переносячи на інший, незнаний їм, волинський ґрунт живцем галицькі радикальні агітаційні аргументи, названі „дуби" осягали наслідки, яких ніяк не передбачували. Розказували мені напр., у часники віча п. Когута, на якому він лаяв, на чому світ, УНДО, як партію „самих попів, куркулів і адвокатів". Волинські селяни роти з дива порозявлювали і один на одного з недовір'ям гляділи: попи на Волині є сливе по одного в рядах чорносотенного РНО і ні один ще волинський селянин не видав попа в українській націоналістичній політичній партії, — коли ж декому з них пояснили, що в Галичині попівство інше, національно-українське, то з того волинякові тільки радість була; щодо куркулів, то всі одним голосом згідні, щоби куркулів мати серед себе, а не пхати їх в рамена „санації" або РНО; а аргумент „адвокатів" геть закомпромітувався, коли селяни довідалися, що сам Когут адвокат: „як — таке, адвокат на адвоката виговорює?! Та що це за адвокат? Хіба його викинули другі адвокати зоміж себе!"... Місцеві радикали агітують слабо. Вони почувають незручність своєї позиції. Ось напр. Жук, — їздив, бувало, по повіті, як просвітянський діяч і враз опинився політичним розбивачем. Селянин із Кремінеччини дальше шанує імя Жука, але розуміє, що Жук винуватий у розбитті фронту. І Жук, безвольна жертва львівського партійного террору, почуває це, йому прикро і ніяково. І тепер невідомо, хто кого обвозить по селах: волинський радикальний стовп своїх галицьких агітаторів, чи галицькі агітатори свого волинського стовпа, який служить їм лише за фірму, за вивіску для їхньої дикої і невідповідальної демагогії, для їхньої дикої і невідповідальної політики.

Ось тому я й називаю листу 22-ки спілкою **львівських** радикалів з трьома луцькими „безпартійниками", бо тієї спілки **волинські** радикали не зробили. Відтепер же для радикальної партії з отієї спілки такий: одного свого чільного члена (Гр. Гладкого) вони остаточно від себе відштовхнули і втратили; другого (С. Жука), хоч і проведуть може у сойм (що сталось би і без тої цілої історії) морально зломили; третього (Ніпинського) геть осмішили; на партію стягнули ганьбу спілки з пронопсованими угодовцями, русотяпами, і „радяцями"; до імени своєї партії причепили на Волині по всі часи фірму розбивачів... Справді, мають за що радикали поклонитися у пояс своїм нинішнім львівським „принціпіяльним" диктаторам...

Про „Сель-Роб", „1-ку", РНО, жидів та наганячів із „У. Ниви" — завтра.

І. Кедрин.

Перед виборами.

Пепесівський Рінальдо Рінальдіні.

У Львові кандидує з рамени ППС відомий польський шовініст, організатор тзв. „бемаків" з часів польсько-української війни Артур Гавзнер. Про нього ось яку замітку поміщує соціялістичний „Вперід" (з 17. п. м.):

„ППС поставила у Львові відомого борбіфакса Артура Гавзнера. Він має бути „одиноким" заступником пролетаріяту у Львові. Щоби ратувати свій стан посідання, ППС сильно агітує і серед українських робітників, особливо серед тих, що зорганізовані в товаристві денних робітників і дозорців „Праця" у Львові. Який з Гавзнера „соціяліст" — стадаємо, що він в часі боїв за Львів в 1918—1919 році був великим прихильником братовбійчої війни. Він то підюджував польських робітників на українських, він мав ту сміливість, що на полагодження польсько-українських взаємин уважав тільки оружну боротьбу. „Тільки дорогою меча" — можна поладнати польсько-українську справу, заявив він дня 26. лютого 1919 року („Вперед" ч. 69, з 1919 р.). Ось такий „соціяліст" Гавзнер! І він та його приятелі з „2" мають відвагу кликати українських робітників голосувати на 2".

Роль А. Гавзнера в польсько-українській війні вже нераз була стверджена в українській пресі, а особливо підкреслювана його „соціялістична" поведінка підчас польсько-українських переговорів в листопаді 1918 р. Він же ж тоді виразно заявив, що й мови не може бути про те, щоби в Сх. Галичині мало щонебудь змінитися, щоби польська меншість все одно: шляхетська чи „демократична", могла виректися свого панування над українською більшістю. Під тим оглядом нема — мовляв — ніяких ріжниць між магнатами-консерватистами і вшехпольською буржуазією чи бюрократією та пепесівським дрібноміщанством і робітництвом. В листопаді 1918 р. п. Артур Гавзнер виступив і як організатор та моральний „полководець" тзв. „бемаків". Опісля тряс він польською владою у Львові втішаючись арештами сотень і тисяч українських громадян та пізнішим льокавтом українських урядовців і службовиків. Добувши мандат у Львові в тзв. доповнюючих виборах (які відбулися лише у Львові в одній окрузі ad hoc для п. Гавзнера, щоби міг в тзв. законодатному соймі уладжувати нову провінцію), п. Артур Гавзнер зявив себе першоклясним польським шовіністом. При його співучасти переведено новий адміністраційний поділ Галичини, при його активній співучасти переводжено осадництво і кольонізацію „кресів", а опісля пепесівці разом із вшехполяками ухвалили відомий язиковий закон з 31 липня 1924, яким усунено українську мову з публичних урядів і якого наслідком є знищення українського шкільництва.

І ніколи навіть на думку не прийшло йому „спростовувати" твердження української преси. Від того часу минуло повних девять літ. Рахуючи на те, що львівські українці мають коротку память, він тепер „опрокидує" „ошерства „Вперіду" твердячи, немов то д-р Лев Ганкевич пропагував вирішення українсько-польської справи при допомозі меча. І в тому свойому твердженні він не покликується на ніякі документи, протоколи чи що-небудь інше, тільки на свого приятеля Левенгерца, який теж займає чорну сторінку в найновішій історії українського народу. Свідчився пиган своїми дітьми! Звідки ж така „делікатність", що п. Гавзнер був ласкав не лише оправдуватися, але навіть робити заходи в „сальоново-парляментарному" тоні? Дуже проста річ: п. Гавзнер спекулює на українські робітничі голоси, бо інакше його мандат вилами на воді писаний. Зрештою для нього неважне, яка була його поведінка в листопадових днях 1918 р., а важне, хто зробив „замах"? А знову для нас важне, що інше: не так, хто зробив замах, лише проти кого і як поводилися ті, проти яких замаху не було? Відпираючи „ошерства", п. Гавзнер дискретно промовчує свою ролю в листопадових днях і свою протиукраїнську парляментарну діяльність. Він тільки по формальськи лається і в пересвідченні, що тим робить велике враження на українське робітництво, самопевно заявляє, що — мовляв — український робітник не піде за „націоналістичними підюдниками (пячвачами) і півголовками". Справді, ніхто не міг краще, вірніше і досадніше схарактеризувати „кресових" пепесівців. Український робітник за девять літ гавзнерівського панування, прийшов до повної свідомости й оцінив вартість пепесівських соціял-патріотів. Він більше не піде за „націоналістичними підюдниками і півголовками".

Кепкують, чи дороги питають?

Польська преса залюбки розписується про видачу львівським латино-польським архієпископом Твардовським заборони „промовляти ксьондзам на виборчих зібраннях". Як відомо польські ксьондзи належать до крайно націоналістичних партій. Кожна з тих партій афішується виборчим посланієм латино-польського епископату. Зовсім природно, що той лист у ріжних партій приймає ріжну інтерпретацію, через що латино-польський епископат сам увів себе в розгар неперебірчивої виборчої боротьби. Побачивши наслідки свого кроку, деякі польські епископи, бажаючи припинити згіршення, видали загальну заборону. Інша річ, що заборона появилася аж в останній хвилі, на кілька днів перед голосуванням. Отже є вона нічим іншим, тільки муштардою по обіді.

Але кожна польська помилка мусить скропитися на комусь іншому. Навязуючи до спізненої заборони львівського

Чи може епопея?

(З приводу повісти Р. Купчинського: „Курилася доріженька", — Львів 1928, Кооперативна накладня „Червона Калина")

Не без упередження, але й не без цікавости брав я до рук повість Романа Купчинського „Курилася доріженька". Курилася доріженька! Мало то що куриться? Таж не лише курилася доріженька, але й величезні полоси нашої країни, під залитим зловіщою загравою небом України парувала жива, гаряча кров сотень тисяч і міліонів, горіли серця в натхненій любови до великої справи — і що з того?

Де той мистець, володар дрібного пера, майстер слова, знавець одиничної й збірної душі всіх її ставів, великий конструктор й архітект, з широким поглядом, з вдумчивістю і безмежністю творчих можливостей, що зумів би ту куряву обняти своїм творчим духом та створити величню епопею нашиx змагань, нашого смутку і горя, гомінких радощів і веселкових надій, що змалював би всю гармонійну велич і музику наших поривів та всю скреготливу дісгармонію і пропасть нашого упадку? Де той творець, аналітик і синтетик, що мав би всі дані і внутрішні засоби для того, щоби вивести й поставити нам перед очі нові типи, що творилися і кристалізувалися в тій крутіжній куряві? Де той чародій, що зумів би з великого хаосу вивести щось цілке, суцільне, живе і свіже, що мав би силу війнути на нас, а що більше на молодше покоління, яке виростало вже серед невольницьких зітхань, подихом того могутнього вітру і золотого гомону, що своїм невтишним шумом наповняв наші груди, заставляв живіше битися наші серця, примушував працювати отяжілий мозок? Де той письменник, поет, повістяр, як не великий, то хоч середній, такий собі трохи більше, як пересічний, на наш ріст, що з тенденцією, чи без тенденції, поставив би нам перед очі весь безмір нашої посвяти, геройства, відваги, розуму, почуття обовязку, любови до великої справи, а одночасно mare tenebrarum нашої нікчемности, егоїстичної вирахованости, спекулятивної рафінованости, бажання наживи, безглуздя, тупости і трусливости та збудував те перехрестя, на якому сходять протилежні шляхи, на якому зустрічаються і взаїмно проймають себе Ормузд і Аріман?

В останніх роках були й у нас спроби відтворити велику добу, що обіймає роки 1914—1920, але спроби здебільшого мемуаристичного покрою. Деякі з них навіть добрі, вдатні, безпосередні правдива скарбниця політично-історичного й ідеольогічного матеріялу. Слабше представляються чисто літературні почини в тому напрямку. Вже від 1915 р. у ріжних журналах, часописах і збірках розсипано безліч нарисів і новель, яких темою війна, революція і военно-революційні здвиги. Та всі ті белетристичні спроби проковтнули челюсти часу. Не лишили вони по собі трівкішого сліду, бо не були вони тим розпеченим залізом, що випалює нестерті знаки. В порівнанні з безпосередніми індивідуальними переживаннями майже кожного читача були вони мало цікаві, тематично прості, без глибшого психольогічного підкладу. Характер їх був здебільшого епізодичний, зміст зарисований грубими й незугарними лініями, а стиль буденний, кволий, без темпераменту і ритму, без помітних признак внутрішньої сили.

Ось чому не без упередження й не без трівоги брав я до рук повість Купчинського. Признаюсь: мого недовіря не поборов і М. Струтинський своєю поручаючою заміткою, що червоними рядками стелиться на обгортці книжки. „Герої повісти — пише він — близькі знайомі автора. Події, які описує, пережив як співучасник та очевидець". Та й що з того? Чи „герої" інших авторів не були їх знайомими? Чи вони не були співучасниками або очевидцями подій, які описували? А у висліді вийшло щось бліде, калікувате, анемічне, без крови, без мязів, без життя, якийсь дешевенький сентимент, якась дитячо-наївна скарга, якийсь спізнений роздрібний Weltschmerz" або псевдопатріотичне квиління. То мало бути співучасником чи очевидцем подій. Мало також знайомих перетворювати в повістевих героїв. Треба мати велику іскру божу, великий талант; треба вміти обсервувати хід, перипетії і маніфестації життя; треба вміти оперувати зібраним матеріялом; треба знати конструкцію й архітектуру повісти, вишукуючи „те, що найважніше";треба вміти поцільно впорядкувати ланцюг причиновости, дії і її наслідків; треба піднайти і вдарити у відповідний тон гармонії між білим і чорним, між добрим і злим, розкладаючи світла і тіни; треба мати темперамент і видобути з себе відповідний патос; треба все мати на увазі те, що є велике й основне, а одночасно не спускати з очей характеристичних епізодів; треба... мало то чого треба, словом: треба бути дійсним, творчим письменником, здатним через призму своєї душі і свого таланту перепускати бурхливе житеве море.

З острахом брав я до рук повість Р. Купчинського. Тільки подумати: лірик, еротик, сентименталіст, автор стрілецьких пісень, малий фей-

латино-польського архієпископа, до тієї муштарди по обіді, польська преса на чолі з ославленою „Агенцією Всходньою“ дивується, чому аналогічної заборони у відношенні до підчиненого собі духовенства не видав досі о. митр. Шептицький.

На це годиться зазначити, що о. митр. Шептицький не мав видати заборони, бо не видавав передтим пастирського листу в справі виборів, отже не спричиняв взаїмного поборювання між партіями та не вводив замішання між виборців. Зрештою, як виглядає на ділі заборона латино-польського архиєпископа, свідчить про те пястівське віче в Комарні, на якому при участи ославленого кс. Панася і кс. Осіковича з Угерець прийшло до бійки і до проливу крови. Ось як на ділі виглядає архибіскупська заборона.

Виборчі картки.

Повідомляють нас з ріжних сторін, що якісь агітатори й інші типи, підшиваючись під мужів довіря Українського Націон.-Демокр. Обєднання, поширюють між українськими виборцями фальшиві картки до голосування. А саме **по закону тільки такі картки є важні, на яких є сама гола цифра без ніяких інших написів, точок, перепинок чи лабок. Всі інші картки, а тим самим голоси є неважні.** Отже нпр. важний голос виборця що голосує на 18-ку тільки тоді, коли він віддав картку з написом: **18** (без ніяких додатків). Колиж би те число 18 було написане нпр.: № 18 або ч. 18, то такий голос є неважний. Неважний є голос і тоді, коли би на цифрі 18 були які-небудь інші знаки, нпр. 1.8 або 1,8 або „18“ чи якісь інші. Ще раз зазначуємо, що виборчі картки мають бути на чистому **білому** (а не коліровому) папері, без ніяких побічних написів, знаків, точок, перепинок чи лабок. Всякі інші картки на коліровому папері (червоному, жовтому, зеленому і т. і.), з якимись написами, видрукуваними чи дописаними знаками є неважні. Хто такі картки поширює між українськими виборцями, той хоче ввести в блуд українських виборців і причинити уневажнення українських голосів.

Міжнародні педагогічні зїзди.

Прага, 20. лютого 1928.

Серед міжнародніх зїздів, які мають відбутися в цьому році, слід згадати конференцію в Люксембурзі, що присвячується питанням виховання, звязаним з двомовністю. Отже ця конференція має особливий інтерес для українського народу, бо в кожній країні, де перебуває український нарід, знаходимо для нього двомовну школу, — так є щонайменше по обох боках Збруча.

Конференція, що має відбутися між 2. і 5-м квітня ц. р., ставить своїм завданням засувати необхідність методичного вивчення цієї проблеми — в родині та в школі, відшукати методи вивчення та вистудіювати, який саме вплив має двомовність на 1) рідну мову, 2) другу мову, 3) здібність до засвоєння інших мов, 4) загальний розвиток, 5) характер та спроможність.

Велике значіння для шкільної справи може мати також міжнародній конгрес, що його скликують до Праги між 30-м липня та 5-м серпня ц. р. Він буде присвячений питанням малювання, художнього виховання та прикладного мистецтва. На час конгресу організується виставка шкільного малювання, ліплення та ручної праці. У виставці можуть взяти участь школи всіх типів, а також дитячі садки й притулки.

Виставка ставить своїм завданням — наочно ілюструвати постановку навчання малювання та ріжних предметів прикладного мистецтва, а також тих методів, що їх уживають при цьому навчанню. Виставляти можна лише праці учнів або фотографії праць.

Виставка буде міститися на виставочній території. За місце для експонатів визначена така платня: за кв. метер на столах і стінах — 40 ч. к., а у вітринах — від 30 до 150 ч. к.

Вартість розміщення експонатів, якщо сам експонент не займеться цею справою, а також витрати звязані з поворотною відправкою експонатів, оплачується наперед.

Заяви про участь на виставці приймає Організаційний Комітет виставки до 1-го травня ц. р.

Думається мені, що Товариство „Рідна Школа“ у Львові могло би взяти на себе організацію відділу, який ілюстрував би становище мистецького виховання в українських школах на території Польщі.

Слід додати, що особи, які візьмуть участь в конгресі, користуються знижкою при виплаті вартости чехословацької візи.

Ст. Сірополко.

На виборчому фронті.

ПЕРЕДВИБОРЧИЙ ПІДГОТОВЧИЙ РУХ У КРАЮ.

ОКРУГ 49 (САМБІР)

Янівщина.

Дня 19. лютого ц.р. відбулося віче УНДО в Домажирі для сіл: Домажира, Зелова, Жорниск і Кожичів. Реферували о. Петро Пилипець з Підборець і студ. Василь Жовнір за Львова. Присутніх понад 600 осіб. Всі одноголосно рішили голосувати на національну листу ч. 18., а сельробівських і пепесівських агітаторів зовсім до голосу не допустили.

Балигородщина.

Дня 13. лютого ц. р. відбулося в Балигороді в салі Народнього Дому передвиборче віче Обєднання, на котре повітовий організатор Михайло Заньків, канд. адв. в Балигороді запросив всіх священиків і мужів довіря нашого повіту як також нашого кандидата на посла Гриця Тершаківця. На вічу явилося окрім запрошених мужів довіря і священиків понад 400 селян, так, що саля не могла всіх помістити і деякі мусіли стояти на коритари і в гардеробі. Перший промовляв Мих. Заньків, котрий в короткий ядерний спосіб представив важніші справи ординації виборчої та значіння теперішніх виборів до сойму для нашого народу. Далі представив програму і працю Національного Обєднання на народнім полі, представив вічевикам нашого кандидата на посла п. Тершаківця та візвав присутніх до одного національного фронту під прапором одинокої понадклясової української партії УНДО. Опісля промовляв п. Тершаковець, що в дуже приступний для селян спосіб в півторагодинній промові представив політичне положення нашого народу під Польщею, закликав вічевиків не ділитись на групи, а одноцільним фронтом приступити до голосування, бо лише таким чином можна буде осягнути більше число українських мандатів. Промова зробила таке велике враження на наших лемків, що всі постановили голосувати тільки на листу ч. 18. Коли опісля забрав голос сельробівський агітатор і як тільки виїхав з III. інтернаціоналом вічевики счинили такий крик, що він сейчас мусів опустити салю. Сельроби не дали за програну і сейчас на спілку з Унсом отворили віче на ринку, однак селяни вже були такі обурені, що не допустили їх до голосу.

ОКРУГ 51 (ЛЬВІВ).

Повітовий Народній Зїзд у Львові.

Дня 17. лютого ц. р. відбувся в салі Лисенка у Львові Повітовий Народній Зїзд, на який прибули делегати із всіх сіл львівського повіту. Присутніх около 600 делегатів. Промовляли кандидати на послів листи ч. 18. д-р Дмитро Левицький, проф. Лянг Фердинанд, Мілена Рудницька та Іван Ліщинський. Наради велися від год. 11. до 15.30.

Львівщина.

Дня 19-го лютого ц. р. відбулося велике передвиборче окружне віче Обєднання у **Винниках коло Львова.** Учасників з Винник і доооколичних сіл около 600 осіб. Реферували кандидат на посла листи ч. 18. Іван Ліщинський, делегатка Центрального Комітету п. Вигнанська, о. Осташевський і Михайло Кернога. Зібрані з одушевленням приняли резолюції, висловлюючи довіря проводові Національного Обєднання і рішили голосувати тільки на листу ч. 18. Сельробівським розбивачам в числі около 30 осіб, з крамарем Корчовським і Паробчаком на чолі, збори не дозволили говорити. Зараз після віча Обєднання назначили сельроби своє віче, однак свідомі громадяни Винник до цього віча не допустили.

...сівщина.

Дня 9. лютого ц. р. відбулася передвиборча нарада в **Підлубах.** Справу виборів реферував кандидат на посла листи ч. 18. інж. Корнило Целевич. — Дня 11. лютого ц. р. відбулася передвиборча нарада в **Угнові** при участи около 200 міщан. Реферував інж. Корнило Целевич і д-р Павло Лиско. — Дня 12. лютого ц. р. відбулося велике передвиборче віче у **Вербиці.** Присутніх около 500 селян. Реферував інж. Корнило Целевич. Підчас дискусії порушувано між іншим справу двірського млина на річці Соломії, через який ця річка залляла половину села. На всіх вічах і нарадах Угнівщини переходить одноголосно ухвала голосувати тільки на листу ч. 18. Робить тут свої пробі віча кількох кацапів, однак селяни висмівають їх і проганяють з віч як це сталося в Диниськах і Річиці. В числі 10 „Нашого Слова“ з дня 8-го лютого ц. р. появилася нотатка під заголовком „Ундисти як провокатори“. Подана там вістка виссана з пальця. Заключається вона в тому, що буцімто інж. Целевич з Угнова покликав на віче в Раві Руській поліцію і вказуючи рукою на сельробів викрикував по польськи: „Дивіться панове постерункові, ось присланий просто з Москви“. Стверджитимо, що це провокаційна видумка, характеристична для сельробів. Інж. Целевич згаданого 15. січня ц. р. зовсім на віччу в Раві Руській не був, а був того дня на віччу в Журавницях. Взагалі тої події ані в Раві Руській, ані ніде інде не було. Інж. Целевич передав справу на судову дорогу.

Яворівщина.

Дня 6. лютого ц. р. відбувся Повітовий Зїзд делегатів Національного Обєднання в Яворові. Присутніх около 80 делегатів. Після рефератів о. Бариляка, о. Огородника і п. Парової, усі одноголосно рішили працювати в цілому повіті в користь листи ч. 18. Слідуючий Зїзд назначений на 27. лютого ц. р. в Пов. Канцелярії Обєднання в Яворові. — Дня 9. лютого ц. р. відбулася довірочна нарада жінок в Яворові. Проводили п. Медвецька, п. Станькова і п. Кожуховська, реферувала п. Парова і о. Барилак. Все присутнє жіноцтво заявилося за листою Обєднання ч. 18. — Дня 10. лютого ц. р. відбулася довірочна нарада у **Вільші Росніській.** Реферували делегати Пов. Комітету з Яворова о. Барилак, Володимир Антоняк і студ. Остап Флис. Вибрано виборчий Комітет, а загал присутних рішив голосувати на листу ч. 18. Того самого дня відбулося віче в **Завидові.** Присутніх 180 осіб, проводив Яків Чорнобай, реферувала п. Парова, кандидатка на посла і Володимир Подолюх. Присутні одноголосно заявилися за листою ч. 18. — Дня 5. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в **Підлубах.** Присутніх 220 осіб. Реферували: проф. Омелян Назаревич, Володимир Подолюх і Петро Булка. Всі виборці одноголосно рішили голосувати на листу ч. 18.

ОКРУГ 52 (СТРИЙ)

Дня 18. лютого відбулася в **Стрию** велика повітова передвиборча нарада, в якій взяли участь представники 47 громад стрийського повіту. Справу виборів

...летоніст, що розпорошується в дрібничках, в епізодах і — конструктивна повість „зі стрілецького життя“, епопея довгої воєнщини з ріжноманітністю типів, багацтвом явищ, черговістю подій, все нових, складних і далекосяглих. До тогож полотно, на якому автор виводить мережку свого світа, життя, його відмін і перемін, безконечно довге й широке. Чи під силу це Р. Купчинському?

З вибачливою товариською поблажливістю почав я перегортати сторінки товстенького (208-сторінкового) томика під сентиментальним написом „Курилася доріженька“. І признаюся, взяв я ту повість на сон, щоби скорше заснути. Та з кожною прочитаною сторінкою моє зацікавлення зростало, книжка ставала живою, перед моїми очима вставало стривожене війною село, ожили персонажі повісти, сон покинув мене. На протязі трьох годин я з увагою слідкував за ходом подій, що розгорталися все ширше, все глибше, набираючи ясного виразу, потенціональної рухливости і пластичности.

Коли я пробіг очима останню сторінку, з приємним розчаруванням я закрив книжку. Приємно розчарував мене автор, в якого сили я не вірив. Повість Р. Купчинського є для мене справжньою несподіванкою. А тому я й уважаю потрібним поділитися цим ствердженням з читаючою громадою.

Роман Купчинський задумав написати довшу повість під написом „Заметіль“, яка має складатися з кількох частин. Перша її частина появилася під назвою „Курилася доріженька“. Осередньою фігурою повісти є студент Зварич, якого автор задумує перевести через весь період війни й революції, через усю криваву епопею, через ґегенну страждань своїх індивідуальних і збірних, народніх.

Герой повісти є собі пересічним, прикладним студентом, в своїй провінціональній психіці типовим для передвоєнної студентської маси. Він належить до тих сірих молодих людей, що серед злиднів чи дуже обмеженого (на галицькі відносини) добробуту змагають до скінчення офіціяльних студій й здобуття відповідного суспільного становища. Такого тихого, скромного, в міру розумного і в міру наївного студента кидає автор на тло перших днів, коли розлеслося блискавкою крилате й таємне слово „війна“. Вибираючи собі героя, автор не пориваеться на „великих людей“, не шукає тодішних (студентських) „Übermensch-ів“, модернізаторів чи новаторів, тільки схоплює тип — так сказати — пересічний, який репрезентує не „верхи“, лише масу. Її усі інші повістеві фігури достроює він до пересічної міри. Пересічною є сільська інтелігенція (священик й учитель), пересічним є селянство в своєму генераційному верствуванні та під оглядом соціяльного обличчя, пересічними є й представники провінціонально-міської інтелігенції та репрезентанти військової влади. Всі вони є пересічні, але всі вони є **типові.** Тією пересічністю автор не облекшив свого завдання, але навпаки — збільшив його. Бо й як на такому сірому фоні зробити свої персонажі цікавими й типовими? І в тому криється весь секрет письменницьких вальорів Р. Купчинського, що він вже в ембріональному стані зробив своїх немаркованих „героїв“ живими, на свій спосіб цікавими і замітними, хоч у них немає нічого замітного. Це тим більше підносить автора, що він умів виминути довгі описи й характеристики, а зате користувався тим, з чим важко дати собі раду, — діяльоґами.

Малюнок села і провінціонального міста, зі вступно-воєнною настроєвістю простий, але ядерний. Мова буденна, але гарна і чиста, з маркантним індивідуальним кольоритом, хоч важко сказати з чому саме заключається та маркантність. Стиль пливкий, прозорий й прозово ритмічний.

Автор попович. Не диво, що в нього проявляється зрозумілий сентимент до попівської хати, всього її змісту й окруження. Жаль лише, що автор на селянство, його настрої, думки й інтереси дивиться може з попівського рундука. А зрештою — невиключене, що я помиляюся, бо хоч перша частина, що обіймає один, початковий місяць війни, творить для себе заокруглену цілість, то всетаки повість, а з нею і більшість акцесуарних типів як одиничних так і збірних, є лише в початковій стадії.

На цьому я поки-що скінчив би. Вдаватися в подробиці чи видавати яку-небудь „остаточну“ оцінку, ще не пора. Фактом є, що в першій частині („Курилася доріженька“) автор представився читаючій громаді наскрізь додатньо. Дав книжку цікаву, оригінальну і займаючу. А це вже дуже багато значить, бо що не нудне, вже тим самим є вартісне.

Маю глибоке переконання, що кожний, хто прочитає першу частину, нетерпеливо вичікуватиме другої. Зі свого боку щиро бажаю авторові, щоби він у дальших частинах умів побороти всі труднощі та розгорнути дальші, більш складні проблеми, поширюючи основу повісти та горизонт і світогляд своїх персонажів. Якщо це йому вдасться, то будемо вдоволені, що українська література збагатиться епопеєю великої й переломової доби.

Ф. Федорнів

і їх технічного переведення зреферував кандидат Остап Луцький, законні постанови, що відносяться до останнього дня виборів, реферував д-р В. Калуський. Всі присутні ще раз одноушно заявилися за листою ч. 18. — Дня 15. лютого відбулися жіночі виборчі збори в Конюхові. Реферувала Олена Боднарова. Всі голоси цеї громади впадуть на листу ч. 18. — Дня 29. січня відбулося в Добрянах ..., ужне віче для громад Добряни, Угерсько, Вівня і Добрівляни. Головував Добрянський Ів. з Добрян, реферував д-р Лужецький В. зі Стрия. Всі заявилися за єдиною, всенародньою українською листою ч. 18. — Дня 19. лютого відбулася окружна передвиборча нарада в Ходовичах для громад Ходовичі, Татарсько і Стриганці. Промовляли: кандидат Гринь Гранас зі Стриганців, Петро Куртий з Ходович і студенти Притуляк та Різник зі Стрия. Всі виборці одноушно заявилися за листою ч. 18.

Дрогобиччина.

Дня 12-го лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в **Грушові**. Реферував д-р Блажкевич. Присутніх около 1.500 людей. Задля криків 30 до 40 комуністичних найнитів зі сусідного села Добрівлян поліція розвязала віче під голим небом і воно відбулося в салі читальні „Просвіти". Того самого дня відбулося віче в **Уличнім**. Реферував д-р Витвицький. Мала частина села є збаламучена агітаторами 1, які обіцюють поміч на відбудову села. На обох вічах всі присутні одноголосно заявилися за листою ч. 18. — Дня 15. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче під голим небом в **Орові**. Реферували дир. Іван Зарицький з Дрогобича й інж. Антонович з Борислава. Віче відбулося спокійно і всі заявилися за листою ч. 18. Того самого дня відбулося віче під голим небом в **Ріпчицях**. Реферував дир. Пов. Союза Станимір. Присутніх около 500 людей. На віче прибули також сельроби, які забирали голос в дискусії, а деякі з їх прихильників промовляли навіть в користь кандидатури поляка Тарговського. Після рефератів і промов самих селян з Ріпчиць, віче заявилося за листою ч. 18. Того самого дня відбулося віче в **Солонськy**. Реферував дир. Новосельський з Дрогобича. Присутніх около 200 людей. Віче заявилося за листою ч. 18. Того самого дня відбулося віче в **Ясениці Сільній**. Реферував інж. Дидинський та інж. Созанський. На вічу були досить сильно заступлені сельроби, однак більшість присутніх заявилася за листою ч. 18. Того самого дня відбулося віче в **Гаях Вижних**. Реферував п. Шмігельський з Дрогобича. Село мало свідоме, заінтересування виборами мале. — Дня 15. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в **Велдіжі**. Реферував д-р Блажкевич. Віче старалися розбити висланники „одинки", однак присутні викинули їх зі салі. Віче закінчилося резолюцією присутніх за листою ч. 18.

З документів хвилі.

Подаємо до відома характеристичний для передвиборчих манер в „Обіжник" надвірнянського старости до громадських урядів у повіті:

Starostwo Nadwórna L. 2734 C. Nadwórna, dnia 7. lutego 1928.

Okólnik Nr 6. Do wszystkich Zwierzchności gminnych w powiecie.

Polecam bezzwłocznie w sposób tam praktykowany uwiadomić przewodniczących towarzystw kulturalno-oświatowych i sportowych T.S.L., Sokołów, Proświt, Łuhów i t. p., istniejących na terenie tamtejszej gminy, że odstępowania wzgl. odnajmywania lokali tych towarzystw na urządzanie zgromadzeń przedwyborczych i wogole politycznych jest sprzeczne z celem określonym statutem i stanowi podstawę do rozwiązania stowarzyszenia, ponieważ świadczy wyraźnie o uprawianiu akcji politycznej.

Lokale tych towarzystw służyć mogą wyłącznie do celów z działalnością w statucie przewidzianych związaną, wobec czego polecam uprzedzić przewodniczących tych towarzystw, że wszelka działalność w tych lokalach tak członków towarzystw jak i osób postronnych, przekraczająca zakres działania towarzystwa, spowoduje rozwiązanie towarzystwa. — Starosta: w. z. Wiśniewski.

В безконечній черзі...

ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС 17-ЬОХ.

ДВАЦЯТЬТРЕТІЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

На нинішній розправі читано дальше поліційні реляції на обставину інвігіляції поодиноких обвинувачених. Опісля прочитано письмо з львівського магістрату, в якому стверджується, що дотичний магістратський уряд зарядив був дійсно у дні 19. жовтня 1926 р. зв. магістратську контролю білетів по львівських кінах. Це ствердження має велику вагу для обв. Атаманчука, який, як відомо, був 19. жовтня 1926 в кіні „Палас" разом з обв. Дерлицею і оба вони заявили, що того дня була в кіні магістратська контроля, а в першій помилковій реляції львівського магістрату подавалося, що 19. X. 1926 такої контролі не було..

По павзі поставили цілу низку внесень оборонці д-р Шухевич, д-р Старосольський і д-р Волошин.

—o—

Нині прочитано ні менше ні більше, з 30 реляцій з описом поліційних інвігіляцій обв. Антона Стефанишина (за час від 24. XI. 1926 до 15. I. 1927), 4 реляції про Головінського, 5 реляцій про Біласа (Атаманчука), 5 про Ковалиська і 3 про інших обвинувачених. Після того предсідник подав зміст 3 брошур, знайдених в обв. Дзіся, звертаючи увагу головно на ті їх місця, що мають розвідочний характер.

У справі того, чи зізнання свідків Шлапаків слід тільки прочитати, чи покликати їх особисто на розправу, рішено ще зждати. Обор. д-р Старосольський просив при тому покликати конче як свідка в цій справі п. Гібу.

З черги предсідник прочитав лист з львівського магістрату (Л. С. 27/28 з 23. II. 1928), в якому на просьбу адв. д-ра Шухевича подається, що дня 19. жовтня 1926 відбулася з доручення магістратського уряду т. зв. „льотна" контроля у львівських кінотеатрах, в якій брало участь 5 функціонарів (усі вони в письмі вичислені). Одночасно магістратський уряд стверджує, що попереднє його письмо до суду в цій справі (з 22. 4. 1927), в якому подавалося, що контролі кінотеатрів у дні 19. X. 1926 не було, полягало на непорозумінні. Це письмо, підписане ком. Стшелецьким, вислухано серед великої тиші і воно зробило безперечно своє враження.

Опісля рішено не покликати на розправу знавців-рушникарів, тільки відчитано їх зізнання. З тих зізнань виходить, що вони не в силі подати, з якого роду зброї походили кулі, котрими вбито кур. Собінського.

З черги виязалася дискусія в справі покликання на розправу знавців письма (графольогів), які малиб ствердити, котрі письма обвинувачених писані дійсно їх рукою, а котрі тільки їм підсуваються. Прокуратор домагався покликання графольогів для ствердження авторства деяких листів обвинувачених, на що оборона устами д-ра Шухевича заявила, що їй все одно, бо в таких процесах годі богато уваги привязувати до того, що скажуть графольоги. Обороні байдуже, чи зізнання графольогів будуть тут відчитані, чи вони зложать їх особисто, тому вона не ставить від себе в цій справі ніякого внесення.

Внесення д-ра Шухевича.

По павзі обор. д-р Шухевич поставив внесення покликати на розправу як свідків б. урядовця магістрату Н. Шуманського і тепер. урядовця Н. Гуренького, а також всіх тих 5 функціонарів магістрату, що в дні 19. жовтня 1926 переводили інспекцію кін. Один з них повинен би собі напевно пригадати, що в тім дні переводив контролю в кіні „Палас".

В дальшому д-р Шухевич просив покликати як свідка д-ра Дмитра Будника, ветер. лікаря в Рожнітові, для ствердження факту, що Атам. і Дерлиця дня 19. жовтня 1926 перед кіном стрінули д-ра Будника, з ним говорили і він їх навіть відпроваджував у напрямі кіна.

Опісля д-р Шух. просив покликати як свідка Ярослава Дерлицю, діякона в дух. семинарії в Станиславові, для ствердження факту, що як тільки обв. Дерлиця приїхав зі Львова до дому, оповідав йому, що був 19. X. 1926 в кіні „Палас" з Біласом. Тойже Ярослав Дерлиця бачився в літі 1927 р. зі слуханим тут св. Джулем, який йому оповідав, що того дня, як Дерлиця і Білас ішли до кіна, також і його намовляли, щоби йшов з ними.

З черги д-р Шухевич просив трибунал ревсумувати свою попередню ухвалу і покликати таки лікарів-психіатрів на ствердження обставини, що Марія Стецюк є істеричною особою і то до тої степени, що до її зізнань не можна прикладати ніякої ваги.

Дотично свідка Жукова, д-р Шухевич просив переслухати: Катерину Миколаєвич, (наречену Жукова), Антонього Гука і Гелену Гук, у яких Жуков мешкав, а також Йосифа Гука і Стефана Ґалаха, на обставину, що Жуков систематично всіх обріхував, що перед ними сказав, що має злість на Ів. Вербицького і тому його „всипав". А коли говорено про присягу, то Жуков сказав: „Ов-ва, для мне присенга — то так, як запаліць папероса". Тому, що оборона переконана, що Жуков — симулянт, обор. д-р Шухевич просить на цю обставину покликати його наречену, яка чула, як він, ідучи до Львова на розправу в характері свідка, сказав: „Як я закренци ім ґітарец, то вшисци здурнейон".

ВНЕСЕННЯ Д-РА СТАРОСОЛЬСЬКОГО.

З черги д-р Старосольський поставив внесення на переслухання в характері свідків:

1) Гриця Ґоліяна, Рудки, „Народній Дім", на обставину: а) що переслуханий як свідок Василь Качор, коли перебував з Ґоліяном в одній вязничій келії, намагався конче вмовити в Ґоліяна, що він є убійником кур. Собінського і просто нахабно вкладав в уста Ґоліяна слова, які можнаб інтерпретувати як признання; б) що Василь Качор перед свідком постійно відказував на польську республику та на поляків у такий спосіб, що загальна опінія серед вязнів вказувала на нього як на провокатора, перед яким треба стерегтися.

2) Норберта Кранца, Львів, Шпитальна ч. 21., на обставину, що Василь Качор, перенесений до келії ч. 22, відгрожувався перед свідком та обв. Дерлицею на адресу Вербицьких, що як захоче, то „для всіх постарається о вирок".

3) Н. Кубацького та Н. Крижановського, дозорців вязниці, евентуально також нач. Кольбергера, на обставину, що обв. Дерлиця зараз повідомив їх про ці погрози Василя Качора.

Дальше д-р Стар. просить допустити доказ із свідків:

1) Невідомого з призвища вязня, який сидів спільно в одній келії з обв. Ів. Вербицьким та Жуковим і якого засуджено на два роки вязниці за крадіж — за вказівкою управи вязниці.

2) Івана Баса, селянина в Гаях коло Львова, на обставину: а) що обв. Іван Вербицький ніколи не вдавався в довші розмови з Теодором Жуковим, зокрема в розмови на тему убивства кур. Собінського; б) що навпаки, власне Теодор Жуков був тим, хто давав на основі читаних часописів відомости про це убивство, а то свідкові під 1); в) далі, що Теодор Жуков виявляв певні полові збочення, що викликало гострий конфлікт між ним і обв. Іваном Вербицьким, а в наслідках і ненависть Теодора Жукова до Івана Вербицького.

3) Петра Мугеншвабля, шевського майстра, Львів, вул. Денерта 14, на обставину, що Іван Вербицький ще в літі 1926 р. дав свідкові зняти з черевиків гумові підошви і наложити шкіряні на ті самі черевики, які мав обв. Іван Вербицький у вязниці. Ствердження цеї обставини викаже неправдивість депозиції свідка Теодора Жукова щодо історії з гумовими підошвами та піддержить тезу оборони, що ця депозиція була своєвільною комбінацією фантазії того свідка з розмовою, яка з убивством кур. Собінського не мала нічого спільного, бо докаже, що Іван Вербицький не мав гумових підошов у жовтні 1926 р.

Опісля д-р Стар. просив покликати ще до розправи:

1) Наведеного вище Гриця Ґоліяна, якого свідок Гасман означив у слідстві як рівного ростом нижчому з везених ним пасажирів.

2) Миколу Марципака, ст. техн. у Львові, за вказівкою адресового бюра у Львові, якого свідок Гасман означив у слідстві як нижчого від вищого пасажира — для ствердження обставини, що обвинувачені саме на основі мнимого агносціювання їх свідком Гасманом як його пасажирів Іван Вербицький та Василь Атаманчук є зовсім іншого росту, як означений первісно Гасманом ріст його пасажирів.

Вкінці д-р Стар. просить допустити доказ із свідків:

1) Івана Боднівського, слуханого в цій справі зразу в характері післяріло...;

2) Стефана Охрімовича, студента унів., на обставину, що Іван Вербицький був дня 19. X. 1926 пополудні та вечером дома й нікуди не виходив.

Додатково д-р Стар. просив допустити доказ із свідків:

1) Н. Врублевського, керуючого варстатами у фабриці Левинського у Львові, вул. Здоровля;

2) Н. Кавенького, міського огородника при вул. Міцкевича (Єзуїтський город) на обставину, що батько обвинувачених Вербицьких Петро мав заведи зарібок, яким доповнив (окрім принимання до помешкання студентів) свою емеритуру, добуваючи таким способом засоби для удержання своєї родини.

Після того ставив ще свої внесення обор. д-р Волошин. Внесення ці задля відсутности місця подамо завтра (в скороченні).

На тому закінчено нинішню розправу. Завтра, в пятницю, ставитимуть свої внесення мабуть інші оборонці.

Останні вісти.

НАЙВ. СУД УНЕВАЖНИТЬ ВИБОРИ?

Варшава, 23. лютого 1928.

Тому, що зажалення до найв. суду тойже суд признає передчасно зголошеними, інтересовані повновласьники виступлять із ними зажаленнями після виб. кампанії. Тому, що листи уневажнено з причин дуже сумнівних, треба рахуватися з тим, що найв. суд після розглянення тих справ згідно з внесеннями повновласників уневажнить пос. мандати у відповідних округах і зарядить нові вибори. Так кажуть у правничих колах. Чи найв. суд поступить так, покаже будучина.

ПРОЦЕС „БІЛОРУСЬКОЇ ГРОМАДИ".

Вильно, 23. лютого 1928.

Нині почався процес проти членів зліквідованої „Білоруської Громади". Обвинувачених є 56 осіб, між ними 5 бувш. послів. На салю впроваджено обвинувачених групами по 16 осіб. Розправа потреває 2 і пів місяця. Боронять: ген. Бабянський адв. Смяровський, Гонігвальд, Дурач, Кіпнер (з Варшави) і 8 адвокатів із Вильна з Петрушевичем на чолі. До розправи покликано 660 свідків. Заприсяження свідків займе три дні, вони відчитуватимуть акт обвинувачення, що обіймає 98 стор. Між журналістами є і представник московських „Ізвестій".

ЛИТ.-ПОЛЬСЬКИЙ КОНФЛІКТ НА РАДІ Л. Н.?

Берлін, 23. лютого 1928.

„Тел. Уніон" подає зі Женеви, що тамошні кола рахуються з можливістю поновлення справи польсько-литовського конфлікту на березневій сесії Ради Ліґи Націй.

НОВИЙ КАБІНЕТ СХС.

Білгород, 23. лютого 1928.

Нові міністри зложили присягу. Президентом нового уряду є Вукічевич, закорд. справи Марінкович, військо ген. Барвич, фінанси Маркович, внутр. справи Корошец, освіта Гербель

НОВИНКИ.

— **200-літній ювилей І-шої гімназії в Станиславові.** Пишуть нам: Перша державна гімназія в Станиславові святкуватиме цього року 200-ліття свого істнування. Основана в 1728 р. як езуїтська колегія — це одна з найстарших середніх шкіл у Польщі і одна з найстарших шкіл галицької землі. Станиславівська гімназія колись, як одиноке огнище освіти виховувала від початків свого істнування не лише польську молодь, але через довгі десятиліття українську й жидівську. З її старих мурів вийшли десятки тисяч учеників, які золотими буквами вписали свої імена на сторінках історії свого народу, а багато з них ще й досі є на передових суспільних становищах. Виховуючи молодь трьох національностей, яким доля сказала жити на одній землі, вела станиславівська гімназія провід у культурно-освітній роботі на Підкарпатті. Її праця, що стояла завсіди на дуже високому рівні, овіяна атмосферою взаїмної пошани, йшла заедно по лінії нівелювання національних, віроісповідних і станових ріжниць. Через те її учні винесли з неї якнайкращі спомини шкільних літ, пережитих на спільній шкільній лавці. Тому, коли за почином дирекції І-шої гімназії завязався Комітет для святкування 200-літніх роковин цієї інституції, годиться, щоб в ньому взяли участь всі ученики, що ходили до цієї гімназії. Комітет розпочав вже підготовчу працю до сього ювилею, а перш усього уважає своїм обовязком звернутися з горячим зазивом до всіх бувших учнів, щоби взяли якнайчисленнішу участь у тому святі, яке відбудеться з початком шкільного року 1928-29. Комітет просить, щоби 1) всі бувші ученики зголосилися до участи в ювилейному святі, та подали до дирекції І-шої гімназії свої теперішні адреси. 2) З огляду на те, що в програмі свята є постанова видати з нагоди ювилею „Пропамятну Книгу", щоби бувші ученики були ласкаві надсилати на письмі особисті спомини чи історичні матеріяли, потрібні до такої Книги. Ювилейний Комітет має повну надію, що на отсей поклик відгукнуться всі бувші ученики гімназії та піддержать морально та матеріяльно своє свято, щоби воно випало справді величаво. — Ювилейний Комітет.

— **Львівська хроніка.** На фонд вдів і сиріт збирав гроші до власної кишені по домах безробітний шлюсар Прісель, що вже раніше дебютував як ошуканець. — 22-літня безробітна Валерія Б. пробувала отруїтися. — Магістрат для проби знизив податок для більших кін на 60 проц., а для менших на 50 проц. — До „Дністра" заглянув підчас урядових годин скромний злодій, що хотів загрітися; забрав із вішала добре зимове пальто.

— **Реформа подружого закону.** Варшавська кодифікаційна комісія приготовила проект реформи подружого закону, який передбачує розводи в необхідних випадках із становища суспільного добра. Побачимо, чи цей закон буде затверджений новим соймом.

— **Після берлінського процесу.** Закінчений процес проти молодого талановитого хлопця Кранца, що вбив свого малолітнього суперника під впливом кохання до молодої дівчини Шелер — ще незакінчений на сторінках преси і в праці судових органів. Кранц випущений на волю, тому, що слідчою вязницею відсидів свою кару; його будуть лічити, а суд звернеться до шкільної влади з домаганням, щоби не робила йому перепон здати матуру і тим дала змогу почати нове життя. Гільда Шелер — дійсний демон цієї трагедії молодих сердець імовірно піде до карного заведення, якщо спеціяльні суди „для малолітніх" рішать, що її не можна лишити під опікою та на вихованні її родичів. У звязку із процесом союз представників німецької преси на окремім засіданні запротестував проти того, щоби суд видавав окремі доручення пресі в таких випадках для їхнього своєрідного освітлення і цим обмежував дотеперішню свободу пресових справоздань і критики. Почування суспільної відповідальности журналістів зовсім вистачає, щоби такі справоздання та критика не розходились із дійсною правдою.

— **Шаховий турнір закінчений.** Міжнародні шахові змагання у Берліні закінчились з таким вислідом: 1-а нагорода 2000 марок Німцовіч (10 пунктів), 2-а Боголюбов (1000 марок, 9 і пів п.), 3-а Тартаковер (600 мар., 8 п.), 4-а Понер (400 м., 7 і пів п.). Після них ідуть Гелінг (7 п.), Брікман, Реті та Штайнер (6 і пів п.). Земіш, Агуес (6 п.). Штольц, Шлягe, Леонгардт (4 і пів п.). Кох (4 п.). Штайнер дістав окрему нагороду 200 м. за найкращий вислід гри проти переможця Німцовіча.

— **Рекорди.** У Польщі голосуватиме цього року на півтретя міліона виборців більше, як у 1922 р. — У франц. містечку Невісір одразу святкувало десять подружих пар... золоте весілля. — У Ню Йорку будується хмародер на 55 поверхів, що коштуватиме 50 міл. дол. — У Бжегу на Шлеську злодії у вязниці хотіли розважити своє горе горілкою і пробували добути її з... клею на капцях. 17 вязнів занедужало смертельно. — Одна американка купила на ліцитації в Льондоні діямантову прикрасу, яку носила Марія Антуанетта за більш як міліон дол. — На змагання копаного мяча під Льондоном прийшло 60.000 глядачів; натовп був такий, що 100 осіб ранили і 200 поліцаїв мусіло заводити порядок. — Німецька статистика стверджує, що в минулім році Німеччина експортувала в Англію 170 тон пудру, ружу і олівців для малювання уст і вій. Ці хемічні продукти не мають конкуренції в Англії. — Ню йорський клюб любимців собак зорганізував конкурс песячої краси, на якому було 2410 кандидатів; першу нагороду дістав льондонський фокстерієр, який дістав вже нагороди на всіх конкурсах. — У Брюселі продають уже на базарі суниці, було всього 9 ягід, за які якийсь фанатичний аматор заплатив 180 франків! — Нім. артистці Орській, що виступає тепер у Відні прислали анонімні листи з погрозами, що підчас вистави кидатимуть у неї бомбами, якщо вона надалі гратиме ...так „реалістично".

— **Талмуд у суді.** Апеляційний суд у Будапешті розглядатиме цікаве питання: чи в талмуді жиди справді можуть найти дозвіл на ритуальні вбивства та на ошукування не-жидів. Причиною до цього розсліду став відклик двох громадян, яких окружний суд засудив на кару за те, що вони образили листовно перекладчика талмуду Лушенського, який у своїх свіжих коментарях доказував, що талмуд виразно дозволяє жидам на іншу „нечисту" мораль супроти не-жидів.

— **Жарти життя.** У магдебурськім краєвім суді трапилась чисто кінова історія: коли процес затягнувся до півночі, безпосередно перед його закінченням у всьому будинку згасло електричне світло. Судді, адвокати та обвинувачені не могли вийти із саль. Коли вони зателефонували до президії поліції про своє становище, там ніхто не повірив, бо це було в карнавалі і гадали, що це жарт. Тоді один асесор пробував вилізти через вікно на вулицю, щоби прохати помочі. На це поліцай заарештував його як взломника і відвів на поліцію, де минуло богато часу, заки підозрливі сторожі забезпеки повірили в правдиву історію.

— **Великдень в англійськім парляменті.** На останньому засіданні англ. парляменту радили над проектом нового закону про стабілізацію дня для Великодних свят, які досі є непостійними. Згідно з цим проектом римський Великдень випадав би на першу неділю після другої квітневої суботи, себто між 9. і 16. квітня; тепер він припадає між 21. березня (марта) і 25. квітня. Підчас дискусії на цю тему робітничий посол заявив, що це питання торкається виключно англіканської церкви, яка може його вирішити у порозумінні з папською церквою та православною, а парлямент може ним не займатись. Інший посол обурювався, що в цій справі не роспитали думки т. зв. „вільних церков", а ще інший доказував, що Великдень повинні святкувати в першу неділю квітня, тому, що в цей час, як каже метеорольогія, є найменше дощів. Коли проект закону прийме парлямент, тоді Англія ввійде в порозуміння з іншими урядами та ріжною церковною владою, щоби скликати міжнародню конференцію, яка означить одну дату для Великодних свят. Тоді мабуть прийде черга і на наш церковн. календар, який лишився досі з дуже нечисленними малими країнами позаду всіх інших великих держав, що прийняли свята по новому стилю.

— **Війна проти біблії.** В Америці істнує „Протибіблійне Товариство", яке призначило цього року 100.000 дол. на боротьбу з лектурою біблії і проти Т-ва, яке поширює її „Біблійного Т-ва". Це боротьба при помочі книжок, брошур і летючок, які доказують, що Свята Книга, головно „Старий Завіт" дозволяє та похвалює ріжні злочини нпр. убивство, побивання камінням, знущання над невинними, жертви з людей на жертвенниках, то що. „Біблійне Т-во" відповідає на це, що така пропаганда тільки причиняється до лектури біблії, яка досі перекладена на 165 мов і видається вічно новими мовами та в нових редакціях.

— **Архикнязь, що „робить" кіно.** Бувш. австрійський архикнязь Леопольд, що є від якогось часу актором фільмового підприємства Фокса в Америці, мав цими днями в Ню Йорку неприємну історію. Він нався незапрошений на баль ню йорської міліонерки Гольмес, у товаристві свого секретаря, бувш. капітана. Його прийняли дуже чемно, але і він і його секретар поводились із такою „свободою", що „пускали" довкола себе перчені дотепи, а Леопольд приступом залицявся до доньки господині. На се її син, брат ображеної, дав бувш. архикнязеві позв вуха, а цей відповів. Архикнязя та секретаря викинула служба за двері. Леопольд мав уже недавно аналогічну пригоду з мадярським послом Сехенії, якого визвав на... бокс. Як не як, а архикнязь хутко ввійшов у свою нову професію американського фільмового актора, для якого найважніше: бути темою пресової хроніки.

— **Світова всячина.** Представник Англії поставить у Женеві на сесії комісії для справ роззброєння внесок, щоби скасувати підводні лодки (а воєнні кораблі?!). — У найближчім часі вийде в СРСР декрет про заборону ввозу червонців у межі Рад. Союзу. — У всій Італії настала весняна погода, а в Тиролі — спека. — Мадярське м-ство внутр. справ приневолило покинути Мадярщину турецьку княжну Медідже, бувш. жінку князя Абд Уль Каліра, тому, що невідомо з чого живе і дає за багато праці судам. — Ліга Націй сильно невдоволена, що мадярський уряд знищив контрабандний воєнний матеріял задержаний у С. Готтард, не повідомивши про це Женеву. — В околиці нім. містечка Гайсальм упав метеор незвичайної величини: 1.47 м. довжини і 84 цм. ширини; упав він із такою силою, що вкопався на півтретя метра в землю. — Між Білгородом і Загребом установили першу воздушну правильну комунікацію, яка є першою летунською лінією в Югославії. — Дорожнеча в Англії зменшилась. — У берлінських кінах іде фільма з життя Лютра, проти якої запротестували католики. — Де-Валера зібрав в Америці пів міл. долярів на видавання свого часопису (республиканського) в Дубліні. — У Монако відчинили міжнародню філятелістичну виставку.

— **„Про становище жінки в Рад. Росії"** поділиться своїми вражіннями п. А. Свенціцька, після довшого побуту в СРСР. Відчит 24-го ц. м. у салі „Бесіди", Рутовського 22., І. п., в год. 5 попол.

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку, Львів, Ринок ч. 10. І. пов. на щадничу книжечку ч. 7910.

Театри.

„Коопер. Український Театр" під дирекцією вз. Стадника (вул. Шашкевича). Перерва.

Міський великий театр:

24-го г. 7.30 веч. „Цілунок Попелюшки".
25-го г. 3.30 попол. „Цілунок Попелюшки" (для молоді).
25-го г. 7.30 веч. „Жидівка".
26-го г. 3.30 попол. „Чу урек".
26-го г. 7.30 веч. „Страшний Двір".

Міський „Театр Новин":

24-го г. 7.30 веч. „Дівчина з Пусти".
25-го г. 7.30 веч. „Дівчина з Пусти".
25-го г. 3.30 попол. „Хай мене чорт ...".
26-го г. 7.30 веч. „Дівчина з Пусти".

Кіна.

Аполльо: „Мущина з минулим".
Лев: „Верден".
Палас: „Панама".
Фільмограф: „Білі Ночі".
Casino: „Дощ рож".

Дописи.

ГОРОДЕНКА. (*Просвітна анкета і „Просвітянський Театр". — Виборчий рух*). Філія „Просвіти" в Городенці скликала велику анкету відпоручників читалень на день 16. ц. м. при виповненій обширній хаті, відпоручник Головного Виділу „Просвіти" представив з бравним завданням „Просвіти", яким вона руководиться від 60 л.т. завдання її діяльности в часі війни, а в так теперішній зростаючий її розвиток у кожній ділянці її праці. Згідно з офіціяльно на загальних зборах устаеними цифрами дійшла анкета до переконання, що на... деяких, на жаль, українською мовою друкованих часописів на Головний Виділ взагалі, а на його голову М. Галущинського зокрема, є диктовані не добром „Просвіти", а охотою усунути теперішній Виділ разом із головою, щоби самим заняти їх місце. В промовах було чути жаль, що найшлися українці, навіть старші, які забувши про свою кращу минувшість, для невловимої інтернаціональної думки встидаються співати український національний гимн і нехтують живою національною ідеєю. Ідуть слідом за тими, котрі на місце передвоєнного царського москвофільства насаджують нове москвофільство, так само шкідливе, як давніше. Помогли зверхи у виді сили українського народу, здеморалізувала навіть колишніх наших патріотів. Про промові ... О...ського, ... в... Сайти в давні ... у ... Галущинського ... в ... у свої руки тяжкий і ві...дальний провід культурно-духового життя народу, просвітяни піднесли трикратний оклик на знак признания і для голови Т-ва М. Галущинського. Потім обговорено програму просвітної роботи на 1928 рік, а просвітяни розійшлися до сіл, щоби своєю працею підпирати працю Головного Виділу „Просвіти".

В днях 15—17 лютого ц. р. перебував у нас „Просвітянський Театр" зі Львова. Гарний, добре зіграний гурт цього театру дав вистави „Катерина", „Ой не ходи Грицю" та „Шумі Марица". Її одинокі діл оплескували слухачі горячо, а в деяких місцях зривалися гучні оплески при отвертій сцені. Р. жисерові д. Сірові і цілому ансамблеві належиться слушне признання за їх гарну мистецьку гру і відповідний, добрий добір репертуару. Найбільше одушевлення викликала вистава „Шумі Марица". По її відграні звернулися місцеві діячі до „Просвітянського Театру" з побажанням повороту до Городенки і повторення цеї вистави.

Нічево виборчий рух в городенськім повіті зростає сильно. Міське і сільське громадянство бере чим раз живішу участь в передвиборчій праці. Освідомлююча діяльність українських національних діячів видає успіхи і скількість поклонників національної думки росте безупинно. Чужі, імпортовані кличі не лише не притягають по себе нових приклонників, але й дотеперішні, побаламучені до недавна громадяни переходять під ми шарами в український, національний табор.— *Городенський.*

РАВА РУСЬКА. (*Дика господарка на ріці Солокії*). Ріка Солокія в звязку з розтопами, які мали місце з початком лютого ц. р. в наслідок „дикої господарки", яку завів на ріці Солокії в селі Вербиця, повіту Рава Руська — властитель більшої посілости Адам Ромер, згладно його управитель Букелинський, виступила з берегів власних і штучно уладженої млинівки, залляла полудневу половину села Вербиця і около 150 моргів селянських грунтів ріллі і сіножатей, спричинюючи величезні шкоди. „Дика господарка" полягає в даному випадкові на тім, що вище названі пани в минулому році, без попереднього дозволу будівельних й водних властей, розібравши малий, старий млин, побудували на його місце новий, десять разів більший, висипали нові греблі і заложили цим самим величезний став. Коли зважити, що ріка Солокія разом зі своїми бaгнами і мочарами та частими рікрічно повтаряючимися виливами має за собою історію, що ріка та власне тому вже від року 1819 „регулюється" і пожирає майже від сто літ рікрічно поважні буджетові суми то стане ясним, що в даному випадкові названі пани поважно закпили собі не лише з обовязуючого водного права, але передовсім з публичного інтересу. — Подаючи під осуд публичної опінії повищі факти та перші видимі наслідки такої господарки на ріці Солокії, апелюємо до компетентних чинників, з окрема до керманича регуляції ріки Солокії, а також воєводи і міністра публичних робіт, щоби вони занялися цею справою. Це необхідне тим більше, що пан Ромер старається саме залегалізувати вище описані спроби „дикої господарки" на ріці Солокії і вніс в тій цілі до воєвідського уряду у Львові ч. спр. 5 А. 16142 ex 1927 відповідне подання. Рівночасно звертаємо увагу всіх безпосередно заінтересованих, що комісія доходження в повищій справі відбулася дня 13. лютого 1928 в год. 8. рано на місці коло млина в Вербиці. — *Рада сільі „Сільського Господаря" в Угнові.*

ДРОГОБИЧ. Попис елевів Вис. Муз. Інституту ім. Лисенка відбувся д. 19. ц. м. у салі Нар. Дому переповненій гістьми. Ми мали нагоду почути продукції клас фортепяну і скрипки. Краще вийшли скрипкові продукції — які мали повний успіх.

З елевів нижчих фортепянових клас заслугують на згадку: М. Павлівська, І. Остапицький і С. Мартинюківна, з вищих клас: М. Кульмович, О. Хтейна і О. Д...довська, а також К. ...цлавська. Їх музикальність і солідність гри ворожать їм при тревалій праці — гарну музичну будучність.

Незвичайно шавдкі поступи деяких елевів скрипачів (як Гавришука, Оперманa, Гевнікової є свідоцтвом фахового проводу в науці сього предмету.

Варто би конче впровадити науку сольфеджу, якого бракло на цьому пописі, а який повинен би може бути в українській муз. школі чи не найважнішим предметом навчання. На концерті гляди вперше на новокупленім дуже добрім фортепяні.

Кожний свідомий Українець на листу 18 віддасть свій голос

Відозви

ВІДОЗВИ ДО УКРАЇНСЬКОГО УЧИТЕЛЬСТВА.

Українські Учителі й Учительки!

Стремління Проводу Українського Національно-Демократичного Обєднання до створення одного національного виборчого бльоку розбилося об непорозумілу партійну засторожність деяких українських партій. Це дало такі наслідки, що до виборів стає проти себе понад 10 українських кандидатських виборчих лист, а проти них майже в цілости сконсолідовані польські і жидівські партії. Така виборча констеляція дітнула болючо й українське учительство, яке свідоме ваги хвилі, щиро віддане національній справі, попало в дезорієнтацію, бо і кандидати на послів від учительства найшлися в різних партійних таборах, головно в 52 і 53 виборчім окрузі. З такої ситуації вийшло поважне непорозуміння між нашими товаришами і товаришками, які блукають в сумнівах, як поставитися до виборів, до того ще в момент, коли старости, інспектори і поліція закликають їх до виборів на користь т. зв. безпартійного бльоку співпраці з урядом, (листа ч. 1).

Тому, що перед виборами до сойму і сенату ми вже не зійдемося, а наша станова організація як аполітична і безпартійна не може давати директив щодо Вашого становища у виборчій акції, а також, щоби розвіяти Ваші сумніви, ми як кандидати на послів з партії Українського Національно-Демократичного Обєднання, звертаємося до Вас з закликом і прохаємо розважити отсей фактичний стан: Українське Національно-Демократичне Обєднання опирається в своїй програмі на *самостійницьких національних принципах, обєднує в собі всі суспільні верстви українського народу та має на меті боротьбу за всі його національні, культурні та господарські ідеали.* Коли додамо, що Президія Українського Нац. Демокр. Обєднання дала запевнення, що будучий український сойновий клюб візьме між свої головні програмові точки добро української школи та українського учительства, то є очевидним, що все українське учительство повинно гуртуватися тільки під прапором цієї одинокої національної понадклясової партії і голосувати тільки на II листу ч. 18.

Цим становищем ми в нічім не нарушимо виборчих шансів наших товаришів з інших лист, бо вони, приймаючи кандидатські місця на своїх листах, не могли числити на Вас, що завжди досі були прихильниками і гуртувалися в партії Українського Нац. Демокр. Обєднання. — Вони, знаючи силу своїх партій, могли рахувати тільки на підтримку своїх партійних товаришів. Також годі нам рахуватися з різними закулісовими заходами а часто і пресією урядових чинників. Свобода переконань є загарантована державною конституцією. Чому українці мали би бути виняті зпід прав, які вона дає? Вибори є тайні і вони мають виявити свобідну волю горожан, тому й ми всі маємо право і обовязок голосувати тільки після своєї волі і так, як нам наказує національна честь!

Товаришки! Товариші! Не забувайте, що на Вас звернені очи всеї нашої суспільности. Не забувайте, що ми є тими камінцями, котрі виконують від найнижчих основ національну культуру, тямте, що у всіх народів, народний учитель був тим, що клав основи величі своєї нації і що така сама роля тяжить на Вас!

У всіх переломових моментах передовсім ми учительство мусимо виявити найнайбільше сили волі, характеру і любови нашої батьківщини. Тому і тепер, вільні від партійних міжусобиць, йдім до цих виборів, які є народнім плебісцитом, під кличем' „Національна єдність у боротьбі і велична майбутність!"

Це все має в своїй програмі Українське Національно-Демократичне Обєднання, що йде до виборів в листою ч. 18. — *Іван Липинський*, вл. р. дипльомований учитель у Львові. *Дмитро Великанович*, вл. р. учитель в Ковпалівці, повіт Рашів, *Іван Косилишин*, вл. р. учитель в Кунисівцях, повіт Городенка.

ДО УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА.

Українські Жінки!

Сповнилася і в Польщі хвилина, за яку жінки всього культурного світу довго боролися: жінки мають рівне з мущинами право при виборах!

За те право боролися робітниці, яких, не зважаючи на їх сумлінність у праці, використували, бо витирали ними всі кути по фабриках і різного рода робітнях... Боролися селянки, які поносили рівні з чоловіками громадські тягарі, а не мали права виконувати громадських обовязків... Боролися умові робітниці, жінки-інтелігентки, яких виключували по урядах... Жінки були покривджені законами в життю родиннім і суспільнім!

Всесвітня війна переконала весь культурний світ, що за рівні обовязки і за рівну працю належаться жінці рівні права...

Українська жінка на рівні з чоловіками допущена до голосування до сойму і сенату! Українська жінка має право стати післанницею до сойму і сенату, щоби там засвідчити волю українського народу, а вокрема, щоби там охороняти жінок і відпирати їх кривди!

Дня 4-го і 11-го березня мусять усі українки без ріжниці стану і походження стати одною лавою до голосування!!!

Українські жінки віддадуть свої голоси на лісти тих кандидаток і кандидатів, що своєю чесністю, характерністю і національними почуваннями дають запоруку, що в соймі і сенаті будуть заступати справи українського народу, обороняти рідне слово, рідну школу і національне виховання української дитини...

Вибрані також жіночими голосами посли мусять памятати, що українки віддали на них свої голоси в вірі, що вони будуть боротися за охорону жінки-матері, вдови і сироти, за справжню, не паперову, рівноправність жінки громадянки!

Українські жінки! Щоби ніодна з Вас не відтягувалася від голосування! Всі як одна маємо засвідчити своїми голосами, що ми розуміємо вагу хвилі і вміємо сповнити свій національний обовязок!

Ми, як матері великого українського народу використаймо тілно своє право. Даймо доказ, що ніякі наємничі та інтернаціональні підшепти ворогів не досягнуть української жінки.

Памятаймо на день 4-го і 11-го березня!!!

Українські жінки! памятаймо, що від нас залежить наше краще завтра!!!

Головний Виділ „Союзу Українок".

Передвиборчі віча і збори.

ОКРУГ 50. (МІСТО ЛЬВІВ).

Позір громадяни Городецької дільниці!

Льокаль Виборчого Комітету Українського Нац. Обєднання на Городецьку дільницю міститься в салі **Сокола III.**, вул. Городецька ч. 95. Урядові години щоденно від 10—12 передпол. і від 4—7 вечером.

ОКРУГ 53 (СТАНИСЛАВІВ).

Позір Надвірнянщина!

Дня 27. лютого ц. р. передвиборче віче в Пнiвю.

Дня 28. лютого велике повітове віче в салі „Народнього Дому" в Надвірній. Початок в год. 1-шій в полудне. Реферувати на вічах будуть кандидати листи ч. 18. на 53. округ.

ОКРУГ 52. (СТРИЙ).

Позір Стрийщина!

В середу, 29-го лютого відбудеться велике окружне віче в **Дашаві**, на якім промовляти буде кандидат Антін Максимович.

Позір Сколівщина!

Дня 26-го лютого ц. р. в год. 12.30 відбудеться окружне передвиборче віче в **Козьовій** для сіл: Козьова, Орава, Оряшчик, Головецько, Грабовець і Риків. Реферують о. Притуляк і д-р Дольницький.

Дня 26 го лютого ц. р. відбудеться передвиборче віче в **Рожанці Вижній і Нижній.**

В четвер 1. березня відбудеться друге передвиборче віче в **Синевідську Вижнім.** Промовляти буде кандидат Антін Максимович.

Позір Войнилівщина!

В понеділок, 27 го лютого відбудеться передвиборче віче в **Томашівцях**, на якім промовляти буде кандидат А. Максимович.

Жіночі віча.

26 го лютого ц. р. **Баня Котівська** год. 3-я попол., **Тустановичі** в год. 3-ій попол.

В неділю дня 26 го лютого ц. р. відбудуться передвиборчі віча: в **Трускавці, Лішні, Унятичах, Лужку Долішнім, Брониці і Доброгостеві.** — Дня 25 го лютого ц. р. відбудеться передвиборче віче в **Губичах.**

ОКРУГ 54. (ТЕРНОПІЛЬ).

Повітове віче УНДО Тернопільщини відбудеться в Тернополі в салі Міщанського Брацтва в середу 29 го лютого 1928 о год. 12-ій в пол. Промовлять кандидати на послів о. прал. Леонтій Куницький, д-р Степан Баран і п. Антін Кунько. У обох вічах участь селян і селянок та інтелігенції конечна.

Позір Збаражчина і Новоселеччина!

Дня 26. лютого 1928 р. в неділю відбудеться велике віче УНДО в **Новому Селі.**

Дня 1. березня 1928 р. в четвер відбудеться велике віче УНДО в **Збаражі.**

Теребовельщина позір!

Дня 26. лютого ц. р. велике віче в **Остівци** в 12-ій год. в полудне на церковному майдані.

Дня 27-го лютого ц. р. віче в **Залавю** в 4-ій год. пополудні.

ОКРУГ 55. (ЗОЛОЧІВ).

Позір Золочівщина!

Передвиборчі віча відбудуться:

Дня 25. лютого **Городилів.** Дня 26. лютого **Білий Камінь.** Дня 28. лютого **Ушня.**

На вічах реферують кандидати на послів листи ч. 18 п. Баранова і п. Загульський.

За український мандат у Львові.

На Виборчий Народний Фонд для Львова зложили дар: дир. Онуфрій Пашак 6 зол.; Орест Радловський 20 зол. і кличе: Михайла Солоцького Львів, рад. Дионізія Глібовицького і Степана Ростоцького; інж. Вик[illegible] Монастирський 15 зол. і кличе: інж. Володимира Литинського Дрогобич, інж. Павла Дубяка Львів; о. Микола Гаврит 10 зол.; інж. Ізидор Йотровський 5 зол.; Володимир Гучковський 5 зол.; Григорій Ганулак 10 зол. і кличе: о. Івана Рудовича Львів; Василь Паві 10 зол.; Григорій Дмитрів 5 зол.; Іван Марко 5 зол.; Омелян Левкович 5 зол.; Іван Стернюк 5 зол.; дир. Ярослав Колтонюк 7 ам. дол.; Рад. Громницький Ізидор 10 зол.; ред. Федорців Федь 20 зол.

Жертви слати на вкладкове конто Центробанку ч. 84 в Львів, Ринок ч. 10.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Нового Українського Театру під дир. П. Карабіневича:

Устечко:
25. II. Вихрест.
26. II. Іспанська муха.

Заліщики:
27. II. Гейша.
28. II. Царевич.

Тлусте:
29. II. Пан Твардовський.

Ягольниця:
1. III. Пан Твардовський.
2. III. Вихрест.

Копичинці:
3. III. Царевич.
4. III Два злодії.

До Театру заанґажована артистка Ужгородського Державного Театру п Левитська. 2—?

Ширші сходини „Союзу Українок" відбудуться в пятницю 4. II в год. 5-ій попол. в сали Бесіди, Руського 22|I. На порядку дня: Реферат п. А. Свенціцької „Жінка в совітській Росії" (враження з побуту). Головний Виділ Товариства запрошує отсим своїх членів і гостей. 2-2

Тов. „Медична Громада" повідомляє, що в дни 26. ц. м. в год. 10 рано в салі „Акад. Дому" при вул. Супінського 21 відбудеться відчит тов. Кушика Василя п. н. „Протуберкульоз і боротьба з ним". 1-2

Міське газове заведення у Львові просить людей, яких склеп в пасажі Миколяша, я раз надійшов великий транспорт нових апаратів і кухонь до варення на газі. 1570

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.